

ENERGIJA

časopis skupine HSE / junij 2014

Počitniške kapacitete

Seznam in kontaktni podatki

DRAVSKE ELEKTRARNE MARIBOR

Morje: Mareda (dva apartmaja, 2+2 ležišči); Barbariga (apartma, 2+2 ležišči); Novalja – Gajac (dva apartmaja, en 2+3 ležišča, en 4+2 ležišči)

Gore: Kope – Partizanka (trije apartmaji, dva 5+2 ležišči, en 3+2 ležišči); Kope – Brusnica (en apartma 5+2 ležišči); Kope – Kašivnik (dva apartmaja; vsak s 5 ležišči); Rogla (en apartma, 2+2 ležišči)

Toplice: Moravci (en apartma, 2+2 ležišči)
Število za + pomeni zasilno ležišče – kavč

Dodatne informacije in prijave:

Ksenija Iršič, tel. 02 300 53 73, e-pošta: ksenija.irsic@dem.si

SOŠKE ELEKTRARNE NOVA GORICA

Gore: Bovec (en apartma s 5 ležišči); Log pod Mangartom (dva apartmaja s 4-5 ležišči); Možnica (dva apartmaja s 4-5 ležišči); Tolminske Ravne (dva apartmaja 2+2 ležišči); Lokve nad Novo Gorico (en apartma s 4 ležišči)

Dodatne informacije in prijave:

Adrijana Merljak, tel. 05 339 63 41, e-pošta: adrijana.merljak@seng.si

TERMoeLEKTRARNA BRESTANICA

Morje: Nerezine (tri hišice)

Gore: Kope (ena garsonjera za 4 osebe), Bohinj (en apartma za 4 osebe v hotelu Bohinj)

Dodatne informacije in prijave:

Martina Merlin, tel. 07 481 63 70, e-pošta: martina.merlin@teb.si

PREMOGOVNIK VELENJE

Morje: Fiesa – hotel Barbara

Dodatne informacije in prijave:

tel. 05 617 90 00, e-pošta: hote.barbarafiesa@rlv.si

Gore: Golte (hotel in apartmaji)

Dodatne informacije in prijave:

tel. 03 839 11 04, e-pošta: info@golte.si

Uvodnik

3

Zgodilo se je:

Novice iz naših družb

4

Predstavljamo:

Fotoreportaža iz Andaluzije

11

Varljiva retorična vprašanja

Zakorakali smo v poletje. Začele so se visoke temperature, ozračje dodatno razgreva svetovno nogometno prvenstvo, na katerem se Slovenci žal ne bomo mogli dokazati. Škoda, morda bi bila to vsaj ena pozitivna zgodba v poplavi tistih, ki nas dnevno zasuvajo – in sesuvajo – iz medijev. Žal je nekaj teh povezanih tudi z nami. S skupino HSE – bodisi z njeno celoto ali posameznimi deli. Aktualna dogajanja zadnjih mesecev, tednov, dni, so povezana s še ne dobro začetimi aktivnostmi na področju reorganizacije in optimizacije poslovanja skupine HSE. O tem je tekla beseda na deveti strateški konferenci skupine konec maja, njenih štirinajst sklepov pa ima jasno rdečo nit: dejstvo je, da so razmere v skupini HSE resne in da terjajo takojšnje ukrepe. Na področju zniževanja stroškov namreč v zadnjih letih ni bilo storjenega dovolj, poleg tega je celotna skupina HSE obremenjena z naložbo v TEŠ 6, pa še tržne razmere in gibanja cen električne energije na evropskih trgih na kratki rok ne obetajo znakov okrevanja. To so dejstva, pred katerimi si ne moremo in ne smemo zatiskati oči, čeprav so prizadevanja nekaterih trmasto usmerjena v rušenje poskusov ohranitve skupine HSE. A žal nam spori znotraj družine ne bodo pomagali, prej nasprotno: bolj bomo navznoter neenotni, bolj bomo tudi navzven delovali neresno in neposlovno. Merjenje moči se namreč kaj hitro lahko sprevrže v izraz nemoči, nemoč pa je tisto, s čimer se napajajo drugi: mediji, javnost, poslovni partnerji, banke, konkurenca. Kakšen signal pošiljamo svojim deležnikom, ko se javno prerekamo, kdo ima večje bicepse? In kakšna sporočila prenašamo tistim, ki nas cenijo kot dobrega delodajalca, zanesljivega proizvajalca in odločnega stratega? Tistim, ki nas postavljajo na vrh lestvice največjih in najuspešnejših slovenskih podjetij?

Takšna in podobna vprašanja so zgolj retorična – in kot takšna so varljiva. Najboljši odgovori namreč niso tisti, ki jih izstreliš iz glave, ampak tisti, za katere moraš vsaj malo razgibati male sive celice. Želimo, da jih poletna vročina ne bi preveč načela, ampak da bi v jesen stopili treznih glav, bistrih misli in kristalno jasnih odgovorov.

Pa lepe počitnice!

mag. Petja Rijavec
glavna in odgovorna urednica Energije

ENERGIJA

je časopis skupine HSE

Izdajatelj:

Holding Slovenske elektrarne d.o.o.,
Koprska ulica 92, 1000 Ljubljana

Glavna in odgovorna urednica:

mag. Petja Rijavec, HSE

Uredniški odbor:

mag. Petja Rijavec in Majna Šilih (HSE), Sandi Ritlop (HSE Invest), mag. Aljaša Bravc (DEM), mag. Alida Rejec (SENG), Andrej Štricelj (HESS), Tadeja Mravljak Jegrišnik (PV), Marko Jelen (TEŠ), mag. Janez Žlak (TET)

Fotografija na naslovnici:

Marjeta Horvat; Strela

Oblikovanje in prelom:

Majna Šilih

Tisk:

HTZ Velenje, I.P., d.o.o.,
Partizanska cesta 78, 3320 Velenje

Naklada:

1.800 izvodov

E-pošta za vprašanja, predloge in pripombe:

petja.rijavec@hse.si

E-Energija:

www.hse.si

Iz naših družb

Holding Slovenske elektrarne d.o.o.

Zaključki devete strateške konference skupine HSE

V Fiesi je 27. in 28. maja potekala deveta strateška konferenca skupine HSE, ki so se je udeležili direktorji družb in strokovni sodelavci HSE.

V uvodnem delu je bilo udeležencem predstavljeno aktualno stanje skupine s poudarkom na tržni, finančni in likvidnostni situaciji. Dejstvo je, da so razmere v skupini HSE s tega vidika resne, celotna skupina je namreč obremenjena z naložbo v nadomestni blok 6 TEŠ, tržne razmere in gibanja cen električne energije na evropskih trgih pa na kratki rok ne obetajo izrazitih znakov okrevanja. Drugi del strateške konference je bil namenjen obravnavi možnosti in priložnosti za optimizacijo in racionalizacijo poslovanja ter izdelavi nabora konkretnih ukrepov, ki bi na kratki rok pripomogli k stabilizaciji poslovanja skupine HSE, in v prvi vrsti vključujejo poenotenje naslednjih področij: vzdrževanje, nabava, plačni sistem in zaposlovanje. Ob tem so bili sprejeti še nekateri sklepi, vezani na posamezne družbe: nadaljevanje prodaje TET glede na obstoječo ponudbo, priprava načrta finančnega in poslovnega prestrukturiranja PV, pospešitev aktivnosti v zvezi s pripravo NIP 6 TEŠ in pospešitev postopka prodaje deleža HSE v družbi HESS. Udeleženci so se tudi dogovorili, da ožja skupina izvede pregled in preveritev ekonomske utemeljenosti investicij po družbah ter pripravi oceno prihranka.

Zaključki in sklepi strateške konference so bili predstavljeni tudi socialnim partnerjem na seji Ekonomsko-socialnega odbora (ESO), ki je v konstruktivnem vzdušju potekala 12. junija.

Novoizvoljeni Svet delavcev HSE

Novoizvoljeni Svet delavcev (SD) družbe HSE, ki ga sestavljajo **Boštjan Jančar**, **Vanja Živanić Jovanović** in **Matej Simončič** (PE Ljubljana), **Damjan Lipušček** (PE Nova Gorica), **Vladimira Lepko** (PE Velenje), **Jernej Brglez** in **Jernej Otič** (PE Maribor), je na svoji prvi seji, ki je potekala 13. junija, izvolil vodstvo ter predstavnike v odbore družbe.

Predsednik Sveta delavcev je postal **Matej Simončič**, njegov namestnik pa **Boštjan Jančar**. Svet delavcev je v nadzorni svet družbe namesto dosedanjega predstavnika zaposlenih **Stanislava Prevalnika** imenoval **Jerneja Otiča**. Ob tem je imenoval predstavnike zaposlenih tudi v ostale odbore družbe. Vsi imenovani nastopijo mandate 30. junija.

Poletna izdaja revije Modri Jan

14. junija, na dan, ko se je pred 22 leti v Riu de Janeiru končala konferenca OZN o okolju in razvoju – Vrh Zemlje, je izšla 17. številka brezplačne okoljevarstvene revije za otroke Modri Jan.

Tokratna vsebina govori o planini, o pašnikih – tako visokogorskih kot kraških, in o pasjih iztrebkih kot alternativnem viru energije. Bralcem sta predstavljena zanimiv poklic in pomen mleka ter mlečnih izdelkov. Seveda ne manjkajo ostale običajne teme in nagrajne igre ter nasveti za ustvarjanje. Ustvarjalci revije vabijo vse, ki še niso naročniki revije, da na spletni strani www.modri-jan.si čim prej izpolnijo prijavnico in revijo bodo brezplačno prejeli na dom.

Ena od notranjih strani brezplačne okoljevarstvene revije za otroke Modri Jan

Začetek del na izgradnji HE Brežice

HE Brežice bo peta hidroelektrarna v verigi šestih hidroelektrarn na spodnji Savi. Njena nazivna moč bo 45 MW. Bo pretočno-akumulacijskega tipa z nameščenimi tremi vertikalnimi Kaplanovimi turbinami z nazivnim pretokom 500 m³/s, s petimi pretočnimi polji in povprečno letno proizvodnjo 161 GWh.

Naročnik izgradnje je družba Hidroelektrarne na Spodnji Savi, d. o. o. Storitve svetovalnega in izvajalskega inženiringa ter vodenje projekta izgradnje HE Brežice izvaja družba **HSE Invest, d. o. o.**, ki ima bogate izkušnje s področja inženiringa in izgradnje hidro-energetskih objektov, saj je že vodila izgradnjo treh hidroelektrarn na spodnji Savi, in sicer HE Boštanj, HE Arto-Blanca in HE Krško.

Dela na terenu so se začela izvajati 9. januarja z rušitvijo klavnice Agraria po ločenem gradbenem dovoljenju. Na tem mestu je urejen plato s kontejnersko zloženko za potrebe nadzornega osebja in osebja izvajalcev.

7. februarja je bilo za HE Brežice pridobljeno okoljevarstveno soglasje, ki ga je izdala Agencija RS za okolje. Poročilo o vplivih na okolje je sestavni del dokumentacije, ki je potrebna za pridobitev gradbenega dovoljenja za izvedbo posega v prostor. Obveznost izdelave poročila je predpisana z Zakonom o varstvu okolja in določili Uredbe o vrstah posegov v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje.

Posebnost presoje vplivov na okolje za HE Brežice je bila v tem, da je bil v sklopu izdelave poročila posebej preverjen vpliv HE Brežice na okolje kot celoto, obenem pa tudi okoljski vidik vpliva hidroelektrarne na delovanje NEK v bodočih razmerah. V postopku presoje vplivov na okolje in pripravi poročila so bili s posebno skrbnostjo ugotovljeni, opisani in ocenjeni dolgoročni, kratkoročni, posredni in neposredni vplivi HE Brežice na človeka in njegovo nepremično premoženje ter vse ostale sestavine okolja. V vsebini izdelanega poročila so bili predstavljeni tudi čezmejni vplivi posega, tj. vplivi na območje Republike Hrvaške.

V nadaljevanju postopka za pridobitev vseh potrebnih dovoljenj je bila 17. februarja na Ministrstvo za infrastrukturo in prostor RS vložena zahteva za izdajo gradbenega dovoljenja. 13. marca je ministrstvo izdalo delno gradbeno dovoljenje za jezovno zgradbo HE Brežice.

Pripravljalna dela LOT A1 so se začela 17. marca, ko je investitor v delo uvedel izvajalca, tj. konzorcij RGP/KOSTAK/CGP. 25. marca se je gradnja HE Brežice tudi uradno začela.

Dela potekajo po načrtu. Do zdaj so bile urejene dostopne poti do gradbene jame, odziv humusa in odkop melja. Na desnem bregu se že tretji mesec intenzivno izvajajo zemeljska dela na obtočnem kanalu.

Na levem bregu Save potekajo izkopi za gradbeno jamo ter izvedba nasipa ob gradbeni jami. Z zaključkom nasipa bo reka Sava preusmerjena v obtočni kanal. Dolvodno od hidroelektrarne se je izvedla zaščita mostnega opornika obstoječega mostu. Prav tako se izvaja skalometna obloga brežin.

V sklopu pripravljalnih del LOT A1 se morajo izvesti naslednja dela: zatesnitev nasipa gradbene jame, izkopi v gradbeni jami ter vzpostavitev črpališč. Jezovna zgradba bo zgrajena v gradbeni jami v strugi reke Save, ki jo zapirata gorvodna in dolvodna pomožna pregrada s stranskima nasipoma na levem in desnem bregu Save. Med izvedbo pripravljalnih del se izvaja tudi zaščita avtoceste.

Rušitev klavnice; foto: Arhiv HSE Invest

Odriv humusa; foto: Arhiv HSE Invest

Dela na obtočnem kanalu; foto: Arhiv HSE Invest

Na gradbišču hidroelektrarne Brežice preusmerjajo Savo

Na gradbišču hidroelektrarne (v nadaljevanju HE) Brežice, ki so jo začeli graditi marca, so konec maja začeli odpirati obtočni kanal, v katerega so 4. junija v celoti preusmerili tok Save. Na območju preusmerjene reke bodo po osušitvi njene struge izkopali gradbeno jamo za izgradnjo jezovne stavbe.

Pri zemeljskih delih na obtočnem kanalu in izkopih gradbene jame so od skupaj 650.000 kubičnih metrov doslej izkopali 380.000 kubičnih metrov materiala. Dela na energetske delu HE Brežice potekajo skladno s predvidenim časovnim načrtom in v okviru predvidenih sredstev.

V okviru infrastrukturnega dela HE Brežice bodo med drugim zgradili akumulacijski bazen, uredili protipoplavno varnost na območju bližnjega sotočja Save in Krke ter lokalno infrastrukturo.

HE Brežice z nazivno močjo 45 megavatov bo četrta hidroelektrarna v verigi petih na spodnji Savi. Elektrarna bo pretočno-akumulacijska s tremi vertikalnimi agregati z nazivnim pretokom 500 kubičnih metrov na sekundo in s petimi pretočnimi polji. Njena letna proizvodnja bo v povprečju znašala 161 gigavatnih ur.

HE Brežice bo v državni elektroenergetski sistem prispevala približno odstotek sedanje letne proizvodnje električne energije, proizvajala pa bo tudi vršno energijo ter ponujala možnosti za prodajo sistemskih storitev. Upravljali jo bodo daljinsko, delovala pa bo samodejno in brez posadke.

Celotna naložba v HE Brežice naj bi brez davka znašala nekaj več kot 250 milijonov evrov; od tega naložba v njen energetske del 118 milijonov evrov, naložba v njen infrastrukturni del, za katerega je zadolžena krška družba Infra, pa približno 135 milijonov evrov. Elektrarno naj bi predvidoma zgradili v drugi polovici leta 2017.

Verigo hidroelektrarn na spodnji Savi so začeli graditi leta 2002, sestavljajo jo HE Boštanj, HE Arto-Blanca, HE Krško, HE Brežice in HE Mokrice, ki naj bi jo začeli graditi konec prihodnjega leta. Verigo naj bi dokončno zgradili med letoma 2018 in 2019.

Na tem mestu so začeli graditi HE Brežice; kjer stoji gradbeni stroj je nova rečna struga; foto: M. L.

Tako bo videti hidroelektrarna Brežice, ko bo zgrajena; foto: Arhiv HESS

Ob svetovnem dnevu Zemlje o e-mobilnosti kot poslovni priložnosti

Ob svetovnem dnevu Zemlje je v Mariboru potekala konferenca z naslovom *E-MOBILNOST KOT POSLOVNA PRILOŽNOST ZA SLOVENIJO*, ki jo je v sodelovanju z Univerzo v Mariboru organizirala družba Dravske elektrarne Maribor, d. o. o., ob podpori družbe Holding Slovenske elektrarne, d. o. o., oziroma skupine HSE.

Konferenco je odprl **mag. Bojan Kumer**, državni sekretar Ministrstva za infrastrukturo in prostor RS, ki je okoli stotim udeležencem konference predstavil usmeritve Slovenije na področju e-mobilnosti ter poudaril prizadevanja Vlade Republike Slovenije na omenjenem področju, ki gredo v smeri izobraževanja splošne javnosti, saj mora Slovenija slediti usmeritvam Evropske unije. Župan Mestne občine Maribor, **dr. Andrej Fištravec**, je predstavil pomen priložnosti razvoja e-mobilnosti za mesto Maribor in urbana središča nasploh. **Prof. dr. Danijel Rebolj**, rektor Univerze v Mariboru, je spregovoril o raziskavah in projektih ter prizadevanjih za vzpostavitev sinergije na področju razvoja e-mobilnosti. **Mag. Djordje Žebeljan**, izvršni direktor raziskav in razvoja v družbi HSE, pa je predstavil pomen obnovljivih virov energije kot ključnih virov prihodnosti, celovito ponudbo storitve polnjenja električnih vozil na polnilnih postajah skupine HSE in nov informacijski portal www.emobilnost.eu, na katerem se je mogoče informirati o vsem, kar je treba vedeti o električnih vozilih, polnilnih mestih in polnjenju. **Dr. Japac Jakopin**, ustanovitelj in direktor podjetja Seaway, je poudaril pomen graditve slovenskih blagovnih znamk v sinergiji s tehnologijo.

Ugledni predavatelji so v nadaljevanju konference predstavili različne že realizirane poslovne prakse ter projekte in številne še neizkoriščene priložnosti. Konferenca se je zaključila z okroglo mizo »*Izzivi e-mobilnosti kot poslovne priložnosti*«, na kateri so se govorniki in občinstvo strinjali, da bo treba e-mobilnost sprejeti kot stalnico vsakdana, če bomo želeli v prihodnje živeti kakovostno – človeka in narave vredno življenje.

Udeleženci konference „E-mobilnost kot poslovna priložnost za Slovenijo“ v dvorani UM; foto: Arhiv DEM

Družbe skupine HSE danes ponujajo tri polnilne postaje za hitro polnjenje in 20 polnilnih postaj za počasno polnjenje; na vseh je omogočena identifikacija uporabnika in s tem povezano spremljanje porabe. Za večjo uporabnost sistema prijav polnilne infrastrukture skupine HSE so s partnerskimi podjetji vzpostavili sistem gostovanja, ki je zelo podoben sistemu gostovanja v GSM-omrežju, tako se je že danes mogoče z identifikacijsko kartico skupine HSE prijaviti na mnogih polnilnih postajah, ki niso v lasti družb skupine HSE, v prihodnje pa se bo tovrstno povezovanje le še širilo.

Govorniki okrogle mize „Izzivi e-mobilnosti kot poslovne priložnosti“; foto: Arhiv DEM

Razvojno naravnano poslovanje

Soške elektrarne Nova Gorica (SENG) prvo slovensko črpalno elektrarno, pet velikih in 21 malih hidroelektrarn upravljajo v eni najlepših dolin in po mnenju stroke ter nevladnih organizacij na najbolj ohranjeni alpski reki, na Soči in pritokih. Zaposleni tako že sedmo desetletje z veliko posluha za okolje skrbijo za proizvodnjo in razvoj podjetja.

Prva zaveza: sobivanje z okoljem

Kako občutljivo je ravnanje z okoljem, se pokaže ob vsaki, tudi najmanjši napovedani spremembi, prenovi, odvzemu naplavin ali sanaciji posledic poplav. Pa ne gre samo za ravnanje z okoljem v ožjem pomenu besede, torej za vpliv enega dejavnika ali spremembe v okolju na vzpostavljeno ravnanje, ampak predvsem na doseganje sprememb pri ljudeh in usklajevanje z njihovimi cilji ter željami tako z deležniki v lokalnem okolju kot na državni ravni.

Racionalizacija kontinuirano od leta 1990

V SENG so se skladno z najboljšimi znanimi praksami stalno prilagajali spremembam v okolju in sledili visokim standardom kakovosti tako pri poslovanju kot pri vzdrževanju, posodabljanju in nadgradnji postrojev ter naprav. Skladno s tem so tekli tudi kadrovski cikel, zaposlitvena politika, prešolanja in dodatna izobraževanja, ki so nujna za kakovostno delo in razvoj v elektrogospodarstvu. V SENG so prvi vzpostavili daljinsko vodenje hidroelektrarn na Soči, ki neprekinjeno obratujejo s popolno razpoložljivostjo vseh funkcij. Takratna združitev funkcij je pomenila tudi občutno znižanje zaposlenih in kljub nenehni rasti proizvodnih kapacitet z novimi proizvodnimi objekti so bistveno zmanjševali število zaposlenih ter tako nenehno izboljševali stroškovno učinkovitost.

V letih od 1991 do 2008 so SENG zgradile dve veliki hidroelektrarni, to sta HE Doblar II in HE Plave II (obe 2002), ter pet malih: HE Bača (1991), HE Knežke Ravne II (1993), HE Tolmin (1995), HE Klavžarica (2005) in HE Ajba (2008). Kasneje so dousposabljanja in ukrepi pre zaposlitvene politike zagotovili, da so brez pretresov in z enakim številom zaposlenih uspeli zagnati črpalno hidroelektrarno Avče in tako rekoč podvojili obseg proizvodnje brez kadrovskih okrepitev, seveda skladno z omejitvami Elesa in nedograjenega prenosnega omrežja pri Renčah.

Vzporedno s posodobitvami naprav in postopkov so izboljševali tudi poslovne procese. V obdobju od 1990 do 2010 so bili izvedeni naslednji tehnični in organizacijski ukrepi:

- Avtomatizacija in daljinsko vodenje sistemskih hidroelektrarn na Soči in lokalna avtomatizacija ter daljinski nadzor malih HE, kar ima za posledico najnižje število zaposlenih na proizvodni objekt in agregat v primerjavi z ostalimi hidro- podjetji v Sloveniji.
- Kljub nenehni rasti proizvodnih kapacitet so z novimi HE in ČHE Avče bistveno zmanjševali število zaposlenih in tako nenehno dvigali stroškovno učinkovitost ter produktivnost družbe.

S temi ukrepi je SENG dosegel vitko, sploščeno, sodobno in učinkovito organizacijo z visoko stopnjo specializiranosti kadrov in z izvedenimi zahtevnimi referenčnimi projekti, kar na dolgi rok zagotavlja zanesljivo obratovanje.

Pripravljeni na izzive prihodnosti

Zaradi vseh naštetih ukrepov so racionalizirali število delovnih mest z 233 na 133. Danes so SENG zaradi procesne in projektne organizacije ter posledično vitkejši in fleksibilnejši organiziranosti pripravljene na izzive prihodnjih let. Tako z razvojnimi projekti in nadgradnjami obstoječih objektov SENG povečujejo vrednost podjetja.

Proizvodnja v SENG je v veliki meri odvisna od hidroloških razmer, saj so hidroenergetski objekti umeščeni na hudourniški Soči in njenih pritokih. Zato pa visok faktor obratovalne pripravljenosti kaže na zanesljivost in visoko kakovost vzdrževanja vseh postrojev ter naprav. Zaposleni torej svoje delo opravljajo zavzeto in motivirano, kar se zrcali tako v obratovalni pripravljenosti kot v doseženih rekordnih mesečne proizvodnje. Na Soči so SENG v petih velikih hidroelektrarnah v februarju 2014 proizvedle 78.496 MWh električne energije, kar je kljub najkrajšemu mesecu leta najvišja mesečna proizvodnja doslej.

Prihodnost v sonaravnem razvoju in večnamenskosti objektov

V SENG se zavedajo, da so spremembe edina stalnica. Zato sledijo strateškim smernicam lastnika, države in Evrope po prehodu na povečanje količine obnovljive energije. Porečje Soče še ima rezerve, saj trenutno izrabljajo približno tretjino tehnično izrabljivega potenciala za pridobivanje električne energije, načrti do leta 2030 pa gredo v smeri večje izrabe vodnega potenciala in tudi drugih obnovljivih virov – sonca ter vetra. Zaradi posebnega in izjemno občutljivega okolja, ki ga spoštujejo, so načrti usmerjeni v iskanje sonaravnega razvoja večnamenskosti hidroenergetskih objektov – v navezavi s preskrbo vode, ribogojstvom, rekreativnimi ali turističnimi površinami, varstvom pred poplavami, reguliranjem suše itd., ki jih načrtujejo lokalne skupnosti in drugi subjekti. V okolju so hidroenergetske objekte Posočja sprejeli vsi deležniki, zato se SENG nanje obračajo tudi pri načrtovanju razvoja.

HE Doblar 1 bo po sedmih desetletjih obratovanja prenovljena in pripravljena na naslednja desetletja zanesljivega obratovanja; foto: Arhiv SENG

Izdelava pristopnih objektov in etaže CD1

V osrednjem delu jame Premogovnika Velenje so v marcu 2013 začeli izdelovati pristopne objekte za izdelavo nove etaže CD1. Po končanju teh del sta bili na vrsti izdelava dostavne in odvozne proge. Njuna izdelava je bila zaradi težjih montangeoloških razmer zelo zahtevna, zato so morali spremeniti potek izdelave dostavne proge, ki jo je na začetku izdelovalo le pripravsko moštvo številke 11. Po spremembi načrta so v izdelavo vključili še pripravsko moštvo številke 4, odvozno progo pa je izdelovalo moštvo številke 13. V kasnejši fazi so zaradi zagotavljanja pravočasne priprave celotne etaže CD1 v obeh progah prešli na štiriizmensko delo.

V dostavni progi so morali spremeniti profil proge iz MP1 v MP4. Pri izdelavi dostavne in odvozne proge so izvajali ukrepe za preprečevanje hribinskih udarov. V ta namen so, poleg vseh drugih ukrepov, ki se pri tem prav tako izvajajo, opravili razbremenilno vrtanje in razbremenilno razstreljevanje. Po končani izdelavi prog so začeli z izdelavo komore z obeh strani. Sprva je kazalo, da bo izdelava komore potekala brez večjih težav, a so se kmalu začeli pojavljati povečani pritiski na vgrajeno jekleno ločno podporje, ki so ga tako deformirali, da so pristopili k pretesarbi komore v dolžini petinosemdesetih metrov. Njena izvedba je bila zelo zahtevna. Pri pretesarbi so si pomagali z uporabo dvokomponentnih lepil, ki so se izkazala za zelo učinkovito rešitev pri napredovanju oziroma pretesarbi v razrušeni hribini. Komora je končana, pretesariti je treba še nekaj metrov in potem bodo lahko začeli z montažo odkopa CD1.

Izdelava pristopnih objektov in etaže CD1; foto: Arhiv PV

Prihodnjih pet let na čelu PV Ivan Pohorec

Na 13. redni seji Nadzornega sveta Premogovnika Velenje 19. maja so nadzorniki za predsednika Uprave Premogovnika Velenje s polnim mandatom soglasno imenovali dosedanjega začasnega predsednika uprave **Ivana Pohorca**. Petletni mandat je predsedniku Uprave Premogovnika Velenje začel teči 7. junija.

Ivan Pohorec, predsednik Uprave PV; foto: Arhiv PV

21. seja Skupščine PV

21. seja Skupščine Premogovnika Velenje, ki je potekala 26. maja na zahtevo delničarja Holding Slovenske elektrarne, se je udeležilo 91,88 odstotkov delničarjev z glasovalno pravico.

Delničarji so na seji skupščine sprejeli vse predlagane spremembe in dopolnitve statuta družbe. Glavne spremembe se nanašajo na sestavo in način zastopanja uprave, na spremembo pogojev pri imenovanju predsednika uprave ter urejanje pravic, obveznosti in odgovornosti med predsednikom ter člani uprave.

Holding Slovenske elektrarne, ki je predlagal spremembe statuta družbe in zmanjšanje števila članov nadzornega sveta s šest na tri, je predlagal tudi, da se namesto **mag. Marjana Ravnikarja** in **mag. Jane Vrtovec Trček** za člana nadzornega sveta za štiriletno mandatno obdobje izvolita **Jože Kaligaro** in **mag. Klemen Potisek**, kar je bilo na seji skupščine tudi sprejeto. Nadzorni svet na predlog delničarja zdaj šteje tri člane z enakimi pravicami in dolžnostmi. Sprejet je bil tudi sklep o imenovanju pooblaščenice revizijske družbe, imenovana je bila družba Ernst & Young.

Konstitutivna seja NS PV

Na konstitutivni seji Nadzornega sveta Premogovnika Velenje, ki je potekala 3. junija, je bil za predsednika nadzornega sveta imenovan **Jože Kaligaro**, za njegovega namestnika **mag. Klemen Potisek**, za predstavnika zaposlenih v Premogovniku Velenje pa **Bojan Brcar**. Vsi trije člani so v nadzorni svet imenovani za štiriletno mandatno obdobje, mandat jim začne teči 3. junija 2014.

Z arhitekturno delavnico obeležili 58. obletnico TEŠ

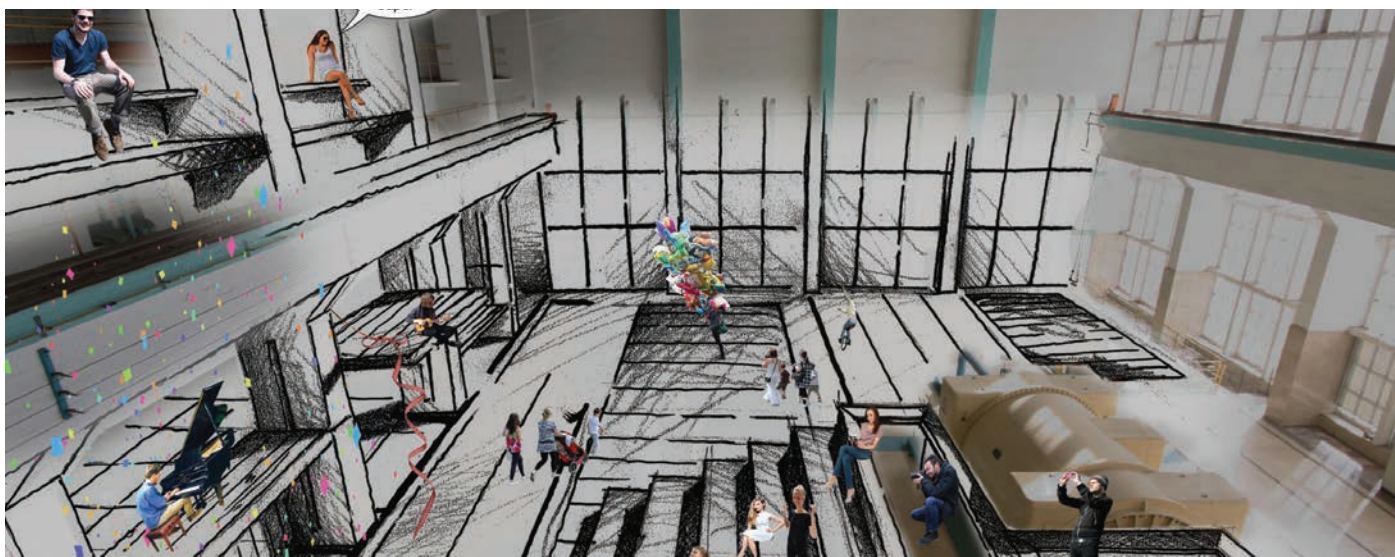
60 let nazaj, leta 1954, se je v Šoštanju začela izgradnja 1. faze Termoelektrarne Šoštanj (TEŠ), 16. maja 1956, tj. pred 58 leti, se je Blok 1 prvič sinhroniziral z omrežjem. Septembra istega leta je bil sinhroniziran še Blok 2 in oba skupaj sta zmogla moč 60 MW.

Večgeneracijsko strokovno upravljanje in bogate izkušnje se vedno znova izkažejo kot pravilna usmeritev. Danes v TEŠ, z najvišjo mero strokovnosti in odgovornosti do okolja in zaposlenih ter s ciljem nemotenega delovanja celotne termoelektrarne, namenjajo veliko pozornost vzdrževanju infrastrukture. Študentje Fakultete za arhitekturo Univerze v Ljubljani s pomočjo **prof. dr. Blenkuša** in demonstratorjev so, ob 58. obletnici TEŠ, na predstavitvi arhitekturne delavnice prikazali izvirne ideje za uporabo energetske-industrijskih prostorov TEŠ. Še posebej zanimive so bile možnosti uporabe prostorov za lokalno prebivalstvo, ki s termoelektrarno živijo že vrsto desetletij, in za mlade, ki so prihodnost te doline.

Leta 1957 so se začele priprave na 2. fazo izgradnje. Zaključena je bila decembra 1960 s sinhronizacijo Bloka 3, zmogljivosti 75 MW. Leta 1972 je sledila 3. faza izgradnje TEŠ s sinhronizacijo Bloka 4, 275 MW, leta 1978 pa 4. faza z Blokom 5, moči 345 MW. Letos se zaključuje 5. faza izgradnje TEŠ z Blokom 6, ki bo s svojo močjo 600 MW postopoma nadomestil obstoječe bloke.

Bloka 1 in 2 sta že trajno ustavljena, letos se ustavi tudi Blok 3, s čimer se obratovalna doba 1. in 2. faze TEŠ izteče. Prostor in lokacija ustavljenih blokov 1. in 2. faze TEŠ imata za zaposlene poseben čustveni in zgodovinski pomen. Zgrajena sta bila v času, ko je bila električna energija cenjena in spoštovana. Sijoča žarnica je bila mali čudež in elektrika v vtičnici ni bila samoumevna. Prostor turbinske strojnice Blokov 1, 2 in 3 je obložen z marmorjem in naprave so večinoma izdelane ročno. Vsakomur z odnosom do tehnične zgodovine zaigra srce, ko vstopi v ta mogočni prostor in nehote pomisli na imeniten muzej v srcu elektrarne.

»Danes v TEŠ, z najvišjo mero strokovnosti in odgovornosti do okolja in zaposlenih ter s ciljem nemotenega delovanja celotne termoelektrarne, namenjamo veliko pozornost vzdrževanju infrastrukture. Večgeneracijsko strokovno upravljanje in bogate izkušnje, ki izhajajo iz tega in se uporabljajo pri upravljanju ter delovanju, se vedno znova izkažejo kot pravilna usmeritev,« je poudaril direktor TEŠ **Peter Dermol**.

Ideja za uporabo turbinske strojnice Blokov 1, 2 in 3; foto: Arhiv TEŠ

Ideja za uporabo turbinske strojnice Blokov 1, 2 in 3; foto: Arhiv TEŠ

Ideja za uporabo turbinske strojnice Blokov 1, 2 in 3; foto: Arhiv TEŠ

Andaluzija

Andaluzija je silna in vznemirljiva, obsijana s soncem, temperamentna in strastna, je domovina flamenka, bikoborb, čudovitih mest, je pokrajina, ki hkrati gleda na Sredozemsko morje ter Atlantski ocean in prav zaradi tega ima čudovito podnebje. Mavri so to pokrajino močno zaznamovali s svojo kulturno dediščino, ki jo lahko kot celoto občudujemo v večjih mestih: Seville, Córdoba, Granadi ... V mestih, ki smo jih obiskali tudi mi.

Topli sprejem Malage, rojstnega mesta Pabla Picassa, nas je šestdeset popotnikov Društva ekonomistov elektrogospodarstva in premogovništva prejelo ob začetku petdnevnega potovanja po Andaluziji. Ker je bila pred nami kar dolga pot do Seville in vmes veliko ogledov, smo se takoj odpeljali do Ronde, ene najlepših "belih vasic", razpete na dveh skalah, ki ju loči globoka soteska reke Guadalquivir, kjer smo si ogledali eno izmed najstarejših aren za bikoborbe.

Nadaljevali smo do države Gibraltar, ki je čezmorsko ozemlje Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske ter ima velik strateški pomen, saj Giblaltarska ožina povezuje severno-atlantski ocean in Sredozemsko morje – kar se lepo vidi med prečkanjem letališke steze – ter Evropo in Afriko. Z majhnimi avtobusi (ceste so preozke za velike) smo se odpeljali do razgledne ploščadi, od koder je bil lep razgled na Afriko, ogledali smo si znamenite kraške Michaelove jame in "opiče

skale", kjer smo se srečali z najstarejšimi prebivalci države – opicami iz Barberije. V Cerez de la Frontera smo obiskali vinsko klet, izvedeli podrobnosti o andaluzijskem vinu, šeriju in brendiju, ter ga seveda tudi poskusili. Žal nam je zmanjkalo časa za ogled Cadiza, najstarejšega mesta v Evropi.

Naslednji dan je bil namenjen celodnevni ogledu Seville, ki nam je pripravila še toplejši sprejem (dobesedno, saj je bilo ob treh popoldan v mestu 37 °C). Glavno mesto Andaluzije in četrto največje mesto v Španiji je kulturna, umetniška in finančna prestolnica južne Španije. Mesto je staro več kot 2.000 let in čeprav je v njem opaziti ostanke srednjega veka, renesanse in baroka, je bilo skozi svojo zgodovino močno pod vplivom arabske kulture, ki jo je še danes opaziti pri številnih stavbah, kot so katedrala, kraljeva palača Alcazar in arhiv španske zgodovine Archivo General de Indias, ki so celo pod UNESCO-vo zaščito kot pomembna svetovna

„Bela vasica“ Ronda

Razgledna ploščad in pogled na Afriko

Opice iz Barberije

Katedrala v Seville

dediščina. Čeprav je Sevilla četrto največje metropolitansko mesto Španije, pa se včasih vseeno zdi kot velika vas, polna ozkih ulic in prijetnih zelenih parkov. Največji vzpon je mesto doživelo leta 1492 s Kolumbovim odkritjem Novega sveta, saj je tako Sevilla postala glavno pristanišče, od koder so izplule ladje, namenjene v današnje Združene države Amerike.

Ogledali smo si glavne znamenitosti: stolnico s stolpom Giralda, na katerega se je večina tudi povzpela, in palačo Alcazar. Mimo arene za bikoborbe smo prišli do reke Guadalquivir, vitalne žile Seville, in se sprehodili do Plaza Espana – trga v parku Marie Luise. Zvečer smo obiskali muzej in predstavo flamenka.

Tretji dan smo se odpravili do Córdobe, katere srce je stara judovska četrt, po kateri smo se sprehodili in potrdili mnenje, da se je od 10. stoletja, ko je bila Cordoba eno največjih mest v zahodnem svetu, le malo spremenilo. Ogledali smo si biser arabske arhitekture iz časa kalifata, eno največjih mošej na svetu, imenovano Mezquita, in se sprehodili po vijugastih ulicah Barrio de Santa Cruz. Sledila je vožnja do mesteca Guadix, kjer smo vstopili v deželo španskih „Kapadokcev“. Tu še vedno več kot 4.500 prebivalcev živi v podzemnih bivališčih.

Dan pred zaključkom smo si ogledali največjo špansko znamenitost in po mnenju mnogih najlepši zaklad Andaluzije, tj. trdnjavo Alhambra z vrtovi Generalife. V središču mesta Granada smo obiskali katedralo in kapelico Real. Staro mestno jedro okrog katedrale je blodnjak ozkih, enosmernih ulic. Tu je Alcaiceria – rekonstrukcija mavrskega bazarja, ki je pogorel leta 1834. Po prostem popoldnevu, ki smo ga skoraj vsi izkoristili za nakupovanje spominkov, smo si ogledali predstavo flamenka v predelu mesta, imenovanem Sacramonte. Granadski Romi so nekoč živeli v jamah, ki so kot satovje luknjale ta grič. V preteklosti so obiskovalci zahajali tja uživati v spontanah nastopih flamenka, danes so se sicer že skoraj vsi Romi odselili, še vedno pa ob večerih prirejajo prijetne turistične predstave flamenka.

Kot nas je Malaga prvi dan prijazno sprejela, smo se ob prehitrem zaključku popotovanja, po ogledu največjega andaluzijskega pristanišča, prepoznane turistične destinacije ter mesta, ki kandidira za evropsko prestolnico kulture 2016, od nje tudi poslovili ... S številnimi novimi vtisi, neštetimi fotografijami ... In hkrati z željo, da se nam tudi naslednje leto obeta obisk kakšnega koščka Evrope.

Besedilo: Majna Šilih
Fotografije: mag. Blanka Povh

Plaza Espana

Guadix - dežela španskih „Kapadokcev“

Popotniki v ospredju, Cordoba v ozadju

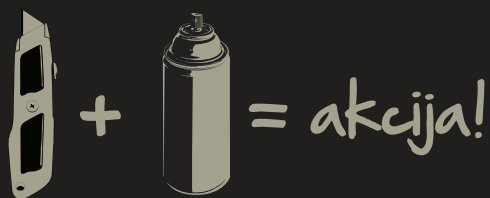
Modri Jan

zanimivosti o energiji • predstavitev junakov
• zabavne vsebine • nagradne igre

www.modri-jan.si

HO ČEM ČIST PLAN ET!

modra GENERACIJA

www.modra-generacija.si

Ustvarjamo Modro energijo,
kijopridobivamo izokoljuprijaznih, obnovljivih virov
in tako ohranjamo naravo. Za modre odločitve in
dejanja. Za brezskrbno življenje mnogih generacij,
danes in jutri.

POZITIVNA ENERGIJA NARAVE

Skupina HSE je največji slovenski proizvajalec in trgovec z električno energijo. Kot zaupanja vreden partner stremimo k ustvarjanju trajnih in trdnih poslovnih odnosov. Zato tako domačim kot tujim odjemalcem zagotavljamo varno, zanesljivo in kakovostno oskrbo z električno energijo. Ker se zavedamo vloge pri ustvarjanju prijazne prihodnosti, znanje usmerjamo v iskanje optimalnih rešitev iz okolju prijaznih, obnovljivih virov. Za energijo, ki bo poganjala domišljijo naslednjih rodov.

